

RATNI IZVJEŠTAJI:

Austro-ugarski.

Beč, 15. (D. u.) Službeno se javlja: Ništa nova. — Poglavica generalnog stožera.

Njemački.

Berlin, 15. (D. u.) Veliki glavni stan javlja: Zapadno bojište: Bojna skupina prijestolonasljednika Rupprechta: Kroz dan slaba topnička djelatnost ojačala je prije nastupa mraka u nekoliko malo odsječaka. Tečajem noći je prelazno oživjela u savezu s vlastitim i neprijateljskim izvidničkim suncima. — Bojna skupina njemačkog prijestolonasljednika: Reflektorska je postaja Francuza na stolnoj crkvi u Reimsu bila ponovno vidjena u djelatnosti. Žestoka je razorna vatra ležala počevši od podneva dalje na našim položajima sjeveroistočno i sjeverno od Prosnesa. Jaki su francuski odjeli, koji su na večer prodirali u širokoj fronti, mogli samo zapadno od ceste Thulcy-Nancy doprijeti u naše prve jarke. Uostalom su bili u boju izbliza bačeni natrag. Na istočnoj je obali Moze potrajala kroz dan pojačana topovska djelatnost. — Istok: Neprijateljske su bande, koje su u Ukrajini ugrožavale željeznice, štoto vode od Gomela i Kijeva u Balmač, bile u više kreševa raspršene. — S ostalih bojišta ništa nova. — Ludendorff.

Austrijska zastupnička kuća.

Beč, 15. (D. u.) Kuća rješava u drugom i trećem čitanju zakonsku osnovu glede zemaljskog zlatnog i srebrnog novca u krunskoj vrijednosti. Daljnju točku dnevnog reda sačinjava izvješće proračunskog odbora o doznaci skuparinskog doplatka učiteljskim osobama za godinu 1918. — Predsjednik prekida sjednicu obzirom na rasprave između vlade i stranaka na jedan sat.

Beč, 15. (D. u.) U nastavljenom sjednici predlaže predsjednik dr. Gross obzirom na to, što rasprave između vlade i stranaka glede skuparinskog doplatka učiteljima još nisu dovršene, da se promijeni dnevni red, i to tako, da se izvješće proračunskog odbora glede doznake skuparinskog doplatka učiteljima stavi na dnevni red kao sljedeća točka, ali da se svakako imade još danas riješiti. Kuća prihvata taj predlog. — Izvjestitelj dr. Schacherl izvješćuje o vladinoj osnovi glede osnutka ministarstva za narodno zdravlje.

Beč, 15. (D. u.) Uspostavni je odbor zastupničke kuće nastavio danas raspravu o predlozima zastupnika Schraffa glede uspostave općina u južnom Tirolu, u kojima se opet može stanovati uslijed naše ofenzive, koja u južnom Tirolu sve više napreduje. Nakon izvješća zastupnika dra. Schöpfera priopćuje ministar za izvanjske poslove, vitez pl. Homan, da je organizacija za uspostavu dovršena. Ministar ponovno naglašuje, da ne samo on, nego svi činovnici njegovog odsjeka smatraju svojom dužnošću, da što brže i temeljitije pruže pomoć. Ministarstvo za javne radnje čini sve, da se radnje oko uspostave što više pospješuje, te imade zaista već povoljnih uspjeha. No uza sve se to ne treba podavati obmami, pošto će čitava uspostava biti moguća tek u mirnije doba. Razumijeva se samo o sebi, da će se pučanstvu materijal, nuždan za obnovu i uspostavu, staviti na raspolaganje ne samo u Tirolu nego i u drugim područjima. Državno će namjestništvo biti u stanju, da pruža materijalne potpore. Kredit od jednog je milijuna kruna za prvu potrebu već stavljen na raspolaganje. Glede uređenja ratnih šteta predložiti će vlada za kratko vrijeme kući odnosnu zakonsku osnovu.

Beč, 15. (D. u.) Obrambeni odbor. Kod rasprave je o carskoj naredbi glede proširenja pučko-ustaške dužnosti odbio ministar za zemaljsku obranu kritiku socijalnog demokrate Leuthnera, kojom je kritizovao više vodstvo armade u ratu i ustanovio, da je pouzdanje pučanstva neophodno potrebna pretpostavka daljnjih vojničkih uspjeha, kojih uza sve kritike u ovom slavodobitnom ratu ne manjka. Ministar je odbio tvrdnju poljačkog zast. Hellera, kao da se je na vojničke asistencijalne čete djelovalo, neka osobito oštro postupaju proti poljačkom narodu. Posvjedoje proti tomu, da se vojnoj upravi ovakova što uopće podmiče. Prelazeći na predmet rasprave priopćuje ministar današnju vojnu zapovjed glede otpusta najstarijih pučko-ustaških godišta i naviješta ove daljnje mjere: Prema opsegu povraćanja ratnih zarobljenika postepeno otpuštanje daljnjih godišta u priključku na otpust godišta 1869. Postepeno će otpuštanje biti s izmjenika zarobljenika u takovom savezu, da će pojedina godišta već prema napredovanju izmjene zarobljenika biti gospodarstvu pravodobno stavljeno na raspolaganje.

Vojna će uprava nastojati, da svaki put ona godišta, koja slijede iza godišta otpuštenih, biti povučena sa fronte i uporabljena u etapnoj službi ili u zaledju. Nadalje su poduzete mjere, da se svi oni, koji su nesposobni za službu na fronti i koji su upotrebljeni u zaledju, ili koji uslijed umanjene radne sposobnosti nijesu neophodno nužni, stave u civilni odnošaj. Isto bje tako naredjeno, da se što brže obave sve nadpregledbe (superarbitracije). Ministar poziva odbor, neka ne smetne s uma, da se još uvijek nalazimo u borbi za svoj opstanak sa protivnicama; premda jedna od naših fronta, hvala velikim uspjesima naših i savezničkih armada, manje više otpada. Ti nas protivnici svojim brojem natkriljuju i nijesu pokazali dosad još ni najmanje sklonosti, da pristanu na mir sporazumka. Gospodarski rat ne traži doduše manje naprezanja negoli vojnički, ali i vojnički rat blijesni dalje neumanjenom žestinom na svim frontama. I u ovom moramo pošto poto suzdržati, manje negoli ikad smije biti vojska u ratu pokvarena. Vojna se uprava ne oglušuje željama pučanstva, ali mora gledati na to, da se vojni interesi ne stavljaju u pozadinu. Ona mora ovo tražiti to više, što se radi o pučkoj vojsci. Ministar se konačno izjavlja proti svim predlozima, koji idu za kakovom promjenom ovih odredaba.

Beč, 15. (D. u.) Ministar Horbačevski govori o osnovama organizacije ministarstva za zdravlje i veli: Prva će zadaća novog ministarstva biti preuredjenje zdravstvene službe na modernom temelju. Ministar moli kuću za prihvatanje osnove. — Nakon zaključne riječi izvjestitelja dra. Schacherla prihvaća se zakonska osnova u drugom i trećem čitanju. Kuća raspravlja zatim o predlozima glede obustave rekvizicije i sprječavanja nedozvoljenog izvoza konzumnih članaka iz Galicije.

Iz Rusije.

Petrograd, 14. (D. u.) P. b. a. Prva je godišnjica revolucije, za koju su se snovale velike svečanosti, protekla uslijed ozbiljnosti trenutka bez osobitog gibanja, te se je opažala samo u nizu skupština.

Petrograd, 14. (D. u.) P. b. a. Odstup se Trockoga kao pučkog povjerenika za izvanjske poslove službeno potvrđuje. Bit će mu povjerena uprava vijeća pučkih povjerenika općine Petrograd, gdje je već pučki povjerenik za rat.

Lugano, 14. Petrogradske vijesti vele, e su Leninski pristao izjaviti, da će se Rusija opet upustiti u rat s Njemačkom, čim bude moguća reorganizacija. Rusija će uprijeti sve sile, da sakupi opet vojsku.

IZ UGARSKE.

Budimpešta, 15. (D. u.) U jednom su dijelu novinstva bile glede jučerašnjih audijencija kod Njeg. Veličanstva proširene netislite i proti vladu uperene vijesti. Vlada, premda dakako ne kani, da priopćuje o predmetu audijencija, ovlastila nas je na ovu izjavu: Ne stoji, da je vlada primila ma bilo kakove upute glede sporazumka u izbornoj reformi. Nasuprot mogli su se državnici, koji su bili primljeni u audijenciju, uvjeriti o tom, da u koliko prihvat izbornog prava u sadašnjoj zastupničkoj kući ne bi bio osiguran, posjeduje vlada ovlast, da provede izborne reforme zasigura raspustom zastupničke kuće i novim izborima.

Japan i Rusija.

Bern, 14. Sa švicarske se granice javlja, da kane japanske čete doprijeti iznajprije do Bajkalskog jezera. U tom bi slučaju one postigle strategijski ključ, koji trebaju, da potpuno zagospoduju Mandžurijom i istočnom Sibirijom.

Lugano, 14. „Corriere della Sera“ javlja iz Londona: Udružene su države sad pristale, da Japan nastupi u Sibiriji.

Berlin, 14. „Telegraphen-Union“ javlja, da su zastupnici svih vlasti četvornog saveza potpisali u Port Arthuru ugovor, kojim se uređuje opseg japanskog pothvata u Sibiriji. Amerika traži kod toga izričitu izjavu, da Japan ne će ništa anektirati i postupati samo proti Njemačkoj, ne pako proti Rusiji.

London, 14. Reuter. Ministar je izvanjskih poslova Balfour jučer tečajem rasprave o japanskoj intervenciji u Sibiriji podao izjavu glede položaja u Rusiji, nastalog uslijed intervencije, i mogućnosti japanske intervencije.

* Amerikanci na talijanskoj fronti. List „Baseler Nachrichten“ priopćuje vijesti ratnog ministarstva, iz kojih proizlazi, da se na talijanskoj fronti zaista nalaze i amerikanske čete.

* Pregovori s Rumunjskom. Wolffov ured javlja s danom 15. o. mj. službeno iz Berlina: Povjerenstvene su rasprave s Rumunjskom, kako se glasa, pošle dobrim tokom. Glavne će rasprave opet započeti, čim dodju rumunjski izaslanici u Bukarešt.

* Antanta i neutralci. Haag, 14. Četvorni je savez predao Nizozemskoj ultimatum prošle subote. U ponedjeljak je bila ta nota u toliko promijenjena, da će antanta tražiti brodove, koji su usidreni u nizozemskim lukama, samo u tolikoj mjeri, da se uzmogne brodovni prostor antante popuniti na 500.000 tona. Sve ostale odredbe ostaju na snazi.

Rotterdam, 15. „Masbode“ saznaje, da će ovih dana petnaest nizozemskih parobroda, koji su usidreni u sjeveroamerikanskim lukama, otploviti u južnu Ameriku i natrag.

* Wilsonova poruka ruskom narodu tumači se, kako javlja londonski list „Morningpost“ iz Washingtona, tako, da Wilson nije spreman, da sklopi s Njemačkom kompromis na račun Rusije. Predsjednik bi to smatrao napuštanjem svojih načela, te je odlučio, da ne će pristati na uvjete, koji se ne slažu s onim nakanama, s kojima su Udružene države ustupile bile u rat.

* Poslanštvo republike Finske u Berlinu. Wolffov ured javlja iz Berlina: Pošto se predmišlja, da će sklopljeni mirovni ugovor biti potvrđen, uspostavljeni su diplomatski odnošaji između Njemačke i republike Finske, te je u Berlinu utemeljeno finsko poslanštvo, koje je započelo svoju djelatnost.

* Talijanski izvještaj. Sjeveroistočno od Berecca blo je neprijateljski odio, koji je silazilo niz dolinu Conceli, da navali na jednu od naših patrolja, natjeran u neredu u bljež. Kod Posine nije snažna mina, koju je neprijatelj upalio, našim postojankam ništa naudila. Kod Laghi (Posina) izazvala je jedna od naših patrolja živahan alarm u neprijateljskim crtama i povratila se čitava u svoje crte. U gornjem je toku potoka Ornio uhvatila naša jedna patrolja dvije neprijateljske patrolje u zasjedli. Naše su baterije raspršile vojnike i radničku momčad u kotlu Aslaga te kolone na maršu u dolini Brente i Serene. Neprijateljsko je topništvo od vremena do vremena djelovalo u gornjoj Veltini i na srednjoj Piavi. Pogodilo je na daleko vidljivu bolnicu, na kojoj se je vijao znak crvenog križa.

* Novi pokolj u Armeniji? Reuter javlja iz Londona: Armenski informacijski ured saznaje, da će odstup Transkaukazije Turcima dovesti do novih armenskih krvoprolića, a možda i do potpunog iskorjenjenja Armenaca. Turske čete, koje zaposjedaju opet Armeniju, kolju ostatak pučanstva. Predsjednik narodnog armenskog poslanštva u Parizu, Boghos-paša, izjavlja, da iskorjenjenju armenskog pučanstva nije još nikad prijetila takova pogibao, kao eto sad. On misli, e je nevjerojatno, da će se Turci zaustaviti na granicama, koje su im doznačene, nego će nasuprot pokušati, da si utru put kroz Kaukaz do Turkestana sve do granica Perzije i Afganistana.

* Nova zračna navala na englesku obalu. Berlin, 15. (D. u.) U savezu sa patroljskom vožnjom u Sjevernom moru bacao je jedan od naših zrakoplova u noći na 14. o. mj. na luku i industrijske naredjaje u Hirtlepoolu s uspjehom bombe. — London, 14. (D. u.) Službeno. Samo jedan je zrakoplov preletio obalu i izbacio četiri bombe na Hirtlepool. Zrakoplov je letio u velikoj visini i ostao samo nekoliko minuta nad kopnom. Ostale bombe bit će da su pale u more. Razoreno bje šest kuća, a oko trideset njih oštećeno. Prema posljednjim su vijestima ranjena dva muškarca, i jedna žena i petero djece.

* Pitanje o Alandskom otočju. Službeno se javlja sa danom 15. o. mj. iz Stockholma: Prema stiglim su vijestima ostali na Alandskom otočju samo još osamljeni nenaoružani Rusi. Uz švedsko je posredovanje prema dogovoru Alandsko otočje dakle izpražnjeno, te se je radi toga započelo sa otpremanjem švedskih vojnih odjela, što ali nikako još nije znak, da se Švedska ne kani više zanimati za Alandsko otočje.

Iz slavenskog svijeta.

Iz Slovenije. U „Edinosti“ poručuje Tolstovrška jugoslavenska ženi, a napose slavenskoj ženi: Ti si jugoslavenska žena. Zaista možeš da budeš ponosna, da si Jugoslavenka! Jer velik je i silan Tvoj jugoslavenski narod, kojemu pripadaš. Milijuni ljudi govore tvojim jezikom, kojega će naći po vas-cijelome svijetu. Budi ponosna, da pripadaš tom ljubljenom jugoslavenskom narodu, kome se divi cio svijet. Prava je plemenitost i ljepota, ostati vjerni svojem slovenskom narodu. Brini se, da tvoja djeca

ostanu vjerna svoje slavenskom narodu, i tvojem slovenskom jeziku! Uči svoju djecu, da moće slovenski, i da svagdje govore i pozdravljaju slovenski. Naruči sebi i svojoj djeci slovenske časopise i neka stupe u slovenska društva. Odgoji svoju djecu u poštene, neustrašive, plemenite i odlučne Slavene, koji će bit i ponosni na Tebe i na Tvoj slovenski jezik. Salji ih samo u slovenske škole! — Istarska hrvatska majko i ženo! Sjeti se i ne zaboravi, što ti poručuje sestra!

Iz Hrvatske. Mjesto da se stupa, pada se, licitira na niže, mjesto da se pokaže, da ni hrvatski narod nije narod robova, bezglavih čopora, vuče se dalje mirno i pokorno mađarski voz, ljubi se skute mađarskom kočijašu, koji udara bičem. U Zagrebu odustadoše od Preradovićeve proslave! Lijepa slika za hrvatsku prijestolnicu pred narodima, pred Europom i pred poviješću! „Hrvatska Riječ“ donosi: Odbor za proslavu stote obilježnice rođanja Petra Preradovića nam javlja: Budući, da je veći dio programa svečanosti stogodišnjice Petra Preradovića u Zagrebu zabranjen, odbor izjavljuje, da odustaje od svake proslave u Zagrebu. Inače stoji odbor na uslugu vanjskim odborima, jer proslave u pokrajini ostaju u cijelosti. Odbor će posebice zahvaliti odličnoj slavenskoj braći, koji su se bili spremno odazvali uveličati proslavu našega velikana. A isto tako bez imalo stida i ponosa donosi „Hrvatska Riječ“ i ovo: Svečanostni odbor u Zagrebu javlja, da su Česi bili najavili veliku deputaciju, koja je imala da zastupa češki narod kod proslave Preradovićeve stogodišnjice rođjenja. Između ostalih imali su da stignu u Zagreb kao delegati parlamentarnog „Českog saveza“ gg. zastupnici Stanjek, Klofač i Haberman. Od čeških književnika najavili su svoj dolazak između ostalih prvaci češke književnosti: Machar i Kvapil. Češka akademija i češko sveučilište imali su biti također zastupnici kod proslave. Odbor je posebnim srdačnim pismom zahvalio braći Česima na njihovom naučljenom sudjelovanju, javivši im zabranu svečane proslave. Komentar k tomu može si svaki sam već zamisliti.

Jedna smrt. U boevima petrogradskim ulicama zaglavio je poznati hrvatski političar dr. Franjo Potočnjak. „Hrvatska Država“ donosi o njemu uvodni članak, koji dobrohno pobijeđen, veli: — Dr. Franjo Potočnjak pao je pri uličnim borbama u Petrogradu, prigodom jedne uzbune socijalnih revolucionaraca, ratne stranke, protiv Trocki-Leninovih „boljševika“. Dr. Franjo Potočnjak je jedan od stare pravaške garde. U stranci je, uz pok. Barčića i pok. Davida Starčevića, sačinjavao lijevo krilo. Pri raskolu stranke god. 1895. bio je uz „domovinaše“, od kojih se kasnije otcijepio, nezadovoljan njihovom preveć oportunističkom taktikom. Približio se je nakon toga socijal-demokratima, te je radikalno zastupao ideju demokratske nacije našeg javnog života. Najaktivniji je bio g. 1903., pri velikim nemirima protiv Klučnova režima, kojega je osvijetlio svojom interesantnom i čurom „Iz zemlje bespravlja i demoralizacije“. Kasnije se je, razočaran općim neradom i uskim shvaćanjem vodećih naših političara, posvema povukao u zatišje privatnog života. Kad je buknuo veliki svjetski rat, uspio mu je pobjeći u inozemstvo. Tu se je našao sa dr. Trumbićem, pok. Šuplićem, dr. Hinkovićem, dr. Trinajstićem te je s njima skupa stupio na čelo „Jugoslavenskog odbora“. Bio je jedan od najaktivnijih njegovih članova. On, nacionalni i socijalni revolucionarac, bacio se je aktivno u vrtlog velike revolucije. Sve nade i sve snjge omeše mu „boljševiki“. Stao je na to sa ostalim nezadovoljnim ruskim elementima, da ih poikopa. Pri jednom oružanom pokušaju, da se „boljševike“ zbaci, bili su urotnici potučeni i — Franjo Potočnjak našao je pred vratima tog zavoda Smolne sv. smrt. Njegov nemirni duh upokojio se na hladnom pločniku velikog Petrograda u križu široke Rusije.

Rasprava sa Poljacima. Iz Berlina brzolavljaju sa danom 13. ožujka: Rezultat dogovaranja između zastupnika stranaka većine u rajstagu i poljačkih stranaka bit će, kako javlja „Tageblatt“, po svoj prilici taj, da će poljačka država izričito priznati zapadne granice, kakove su postavljale prije rata. Nadalje bi se imala izraziti načelna spremnost za raspravljanje o pitanju glede pristupa Poljske u srednjeeuropski savez. Nasuprot se stranke većine rajstaga bez privole vlade ne će zauzimati za to, da se nasuprot svenjemačkim zahtjevima odustane od svakog utjelovljenja poljačkog područja, i da se osobito uzme obzir na prosvjed Poljaka u holmskom pitanju. Poljačkoj neka se državi pruži mogućnost, da se proširi na istok u smjeru prema Bijeloj Rusiji. Konačno neka se poljačkoj državi omogućiti što prije početak sveukupne državne uprave. Svakako se valja radi toga dogovoriti između Berlina i Beča.

Sjetite se naše požrtvovne „Družbe sv. Cirila i Metoda“.

Iz naše povijesti.

Umorstvo u Bosnoj.

Interpelacija dra. Laginje i drugova na ratnog ministra u sjednici zastupničke kuće od 22. siječnja: Paroka je Timotiju Popovića iz Drujače u Bosnoj, oca šestoro nedorasle djece, odmah početkom rata napsila vojnička eskorta, te je bio bez ikakvog prelušavanja i suda po nekom kapetanu osuđen na smrt. Smrtna bje kazna izvršena na osobito užasan način. Uslijed nemarnosti, a bez sumnje i uslijed toga, da se igra s ljudskim životom, dogodilo se je, da je parok bio obješen i opet pao na zemlju. Tada negda, izakako se je ovo po nekoliko puta bilo zbio, bio je Popović kod Sulinhana kod Drujače definitivno obješen. Čitavo selo može sve to dokazati i pružiti eventualno upute, kako bi se ti bezbožni zločinci, a u prvom redu kapetan, mogli još pronaći. Pitamo g. ministra: „Je li je pripravan priznati, da kod umorstva nije sudjelovao samo momčad, nego i časnički zbor? Je li pripravan, da glede ove stvari povede istragu bez šikanacija i represalija pučanstva u Drujači?“

Domae vijesti.

Služba božija za pravoslavne. U nedjelju dne 17. o. mj. prijevodne u 9 sati biće sv. Liturgija u crkvi sv. o. Nikolaja u Pulj.

Javna dražba. Danas, dne 16. ožujka 1918. u 3 sata popodne, u sudbenoj dražbenoj dvorani Via Arena br. 2, održavat će se dražba više vrsti kućnih predmeta, kreveta, ormara, ormarića, stolova, umivaonika sa ogledalom, stolica i ostalih predmeta, — te dne 18. ožujka 1918. u 3 sata popodne na licu mjesta Piazza Comizio — Hotel-a duo mori — također kućnih predmeta, kreveta, stolova, ormara stolica i drugih stvari.

Prodaja ribe. U slučaju, da prilipje riba, prodavat će se ona danas. Pravo kupovati ribu imaju danas vlasnici karata počevši od broja 2551.

Dnevne vijesti.

Iz zapisa. Kako li je čovjek ipak nedostojan i vrtkav! Nemože li, da negdje aktivno sudjeluje, da radi, da nešto pošteno stvara, zadovoljava se time, da pecka druge, da uamiruje, ujeđa. Pa kad se jednom nađe u ne baš ugodnom položaju, da recimo mora za svoje peckanje stradati, onda prenese i stradanje, ali kad osjeti pod svojim nogama nešto čvrste tlo, kad osjeti začah slobodnog zraka, udari on opet svojim starim putem. Kad se pred neko pet-najst dana sa ponešto čudnim riječima da: „oh, opet“ na nekakav „novi put“, kome nadjenuli k tome krilaticu „križni put“, misli, eto me opet ondje, na sigurnom začitčenom i zastraženom mjestu, kojemu Machar veli „kriminal“. Ta, bože moj, uzduh miriši po novim armaturama, stari okorjeli zločinac, nečiste savjesti, svake se sjene plaši, fantazija u časovito! uzbudjenosti silno djeluje. U mislima se već stvara slika kriminala, čelje, brave, ključevi, novi drugovi, post, sa svim ostalim udobnostima, koje danas pruža svaki kriminal. Rekoh fantazija. No čovjek nikad ne zna, kako li je daleko ta fantazija od prave zbilje, osobito u ovo doba nepogoda i oluja. Pa ipak makar visio nad čovjekom uvijek Damasklov mač, a njegova ledja pritisakala k zemlji neprosna šaka, tvrda i bezobzirna, okovanih ruku, stvaraju se u njegovoj glavi nacrti za nacrtima, i sve što je pritisak jači, to bivaju njegovi nacrti jači i radikalniji, postaju odvažniji i odrešitiji, pa ako okovi čovjeka ne ubiju, ne uguše posvema, to ga u neku ruku ozdave, i blagotvorno djeluju na njega. No ipak zlo je to, zlo, a ni malo nije za državu povoljno, da čovjeka, državi ama, ne štiti nikakav zakon, i da se s čovjekom može postupati kao sa medvjedom na uzici, voditi ga, tjerati po miloj volji vojvoj. A čovjeku ne ostaje nego da se pošteno naljuti na sve, ali sebi ipak ne pomogne. Pa čemu se i ljutiti. Ta oni sami priznaju, da njihov najviši bog, na koga se pozivaju, jeste sila. Sami pokazuju i dokazuju jasno, da za njih ne postoji nikakvog prava, nikakvog zakona, da pred njihovom silom nema priziva, nego jedino pokoriti se toj sili, bezuvjetno predati se na milost i nemilost tom pašovanju, i čekati usprizljivo na konac dvoboja, koji mora donijeti pobjedu ili prava ili silu. Morsky.

Potpisat za jugoslavensku deklaraciju djeluju. Osjeća se to u njemačkoj štampi, a i u frankovačkoj, koja piše istim tonom kao i njemačka. Pred malo vremena o-jelodaniše gradački listovi očajan poziv pod naslovom „Jugoslavenska država na putu“; a sad opet donosi gradačka „Tagespost“ Interpelaciju alpinskih Nijemaca proti sakupljanju potpisa za jugoslavensku državu. Zastupnici Marchli, Dobernig, Waldner, Barbo, Hofmann, Einspinner i drugovi vele u svom upitju, da jugoslavenski agitatori, osobito slovensko svećenstvo i učitelstvo, lačaju se svih sredstava da čim veći broj potpisa sakupe. Tako da se veći pučanstvu, da njihovo žito odlazi u Njemačku, te da oni, hoće li da budu očuvani od daljnje revizije žita, moraju da potpišu arak, koji faktično sadržaje pristajanje uz jugoslavensku deklaraciju. U Štajerskoj da zavdaju stanovništvo time, da obećavaju, da će se vrljednost novca povisiti, a cijene će da će pacnuti, ako se ustanovi jugoslavenska država. Upit veli dalje, da se odvažuju tvrditi, da je car pristao na uredjenje jugoslavenske države. Za sakupljanje potpisa da se upotrebljavaju većinom žene i školska djeca. Interpelanti pitaju ministra, da li on to znađe, i da li je pripravan da u toj stvari podade razjašnjenja u zastupničkoj kući, te da stane na put pogibelji, koja prijeli takvom nedozvoljivom agitacijom za unutarnji mir i red i za opstanak monarkije. — Najprije dakle priznati, udostojati se priznati važnost jugoslavenskog pitanja dr. Seidler, austrijski ministar-predsjednik, a sad njemački zastupnici dižu kuku i motiku proti jugoslavenskoj deklaraciji. To svakako može za nas da bude samo povoljan znak.

Naš mili car Vilim... Pod naslovom „Najbolji put do mira“ pišu „Narodni Listy“: Caru Vilimu II. i njegovoj politički posvećuje „Pr. L.“ uvodno djelo. Hvali uznešeni karakter njemačkog cara i objelodanjuje također recept za brzi općeniti mir... Sporazum s Wilsonom na čelu — veli — bori se proti caru. „Kad bi pak preko oceana našli pravu riječ, i pozivali se na dubokomnu stranu u srcu cara Vilima, dan mira ne bi bio daleko.“

Prosvjeta.

Ženski Svijet. Primili smo 3. broj „Ženskog Svijeta“, mjesečnika za kulturne, socijalne i poli-

tičke interese jugoslavenskih žena, što ga izdaje Zofka Kveder - Demetrović, s ovim sadržajem: Zofka-Kveder: Stogodišnjica Petra Preradovića. — Ksaver Meško: Čas, — J. R.: Iz dnevnika jedne učiteljice. — Olga Kernic-Peješ: O Zoro, sinu! — Zovka Kveder: Dr. Janez Krek kao čovjek. — Božo Lovrić: Slijepci; Srca. — Dr. M. Stojković: Politička predavanja u Zadru za žene. — Fran Govekar: Naše ženstvo. — Antun Puc: Slovo. — Zovka Kveder: Pedesetgodišnjica Slovenke Franje Tavčarjeve. — Mihovil T. Tomanić: Vojnik i žena. — J. R. Gazvoda: Pjesme jedne dadijke. — Dobriča Spasojević: Srpkinja. — Sestra: Slovačka žena. — Marin Bego: Narodna naricalica. — Zorka Guinio-Carić: Na žalu. — Ida Runjanin: O Srijemci. — J. R. Gazvoda: Tri jabuke. — Ksaver Meško: Iz „zapiskov“. — Socijalna pitanja: Moralna skrb za žene i djevojke; Zaposilvanje žena kod vojske. — Prosvjeta: Ženski tečaj u Splitu; Višiški ženski kursevi u Pragu; Jedan praktični uspjeh „Ženskog Svijeta“. — Razne vijesti: Naša pisma; Novinska priznanja „Ženskog Svijeta“. — Lisnica uredništva i poslovna korespondencija. — Godišnja pretplata „Ženskog Svijeta“ stoji K 20, pojedini broj K 2. Narudžbe šalju se na urednicu u Zagrebu, Pantovčak 1-b.

Izabrane pjesme Petra Preradovića. O stogodišnjici rođjenja velikoga pjesnika izdala je „Matica Hrvatska“ njegove izabrane pjesme s uvodom dra. Branka Vodnika, a umjetnički je knjigu opremio hrvatski slikar Ljubo Babić. Cijena je knjige za članove „Matice Hrvatske“ K 5.—, uvez 3.—, a za otpremu i poštarinu K 1.—. Knjižarska je cijena K 6.50 (broširano). Naručiti se i dobiti može knjiga izravno kod „Matice Hrvatske“ (Zagreb, Matičina ulica 2). Štampana je u 5.000 primjeraka pa se mole svi prijatelji hrvatske knjige i poklonici vile Preradovićeve da se požure s narudžbama.

Preradovićev broj „Književnoga Juga“. Šesti broj „Književnog Juga“, koji izlazi na 16. o. mj. sav je posvećen uspomeni velikog pjesnika. U tom broju pišu dr. B. Vodnik, Dr. B. Bazala, dr. F. Ilesić, dr. Vi. Corović, Niko Bartulović i Res o Preradoviću kao nacionalnom pjesniku, kao misliocu, liričaru i političaru, te u njegovim odnosima spram Srba i Slovenaca, a listak je pun različitim životopisnih i književnih podataka o njemu. Aleksa Šantić, Tugomir Alaupović i Angjeo Danko posvećuju mu pjesme, a gdjica Anka Krizmanić izradila je lijepu svečanu sliku za taj broj. Uza sve to što je opseg broja povećan, cijena mu je samo 3 K.

Poruke iz uredništva.

Gosp. Rojc Ivan, Pulj. U našem uredništvu Šišanskoj ulici br. 24. leže Vaše knjige „Matice Slovenske“. Knjige su upravljene na Vaše ime, ali nije potanje određen Vaš naslov. Možete ih podignuti bilo koji dan od 5 sati naveče — dalje. — A. C. Hodonin. Na pismo još nema odgovora. Očekujemo!

Mali oglasnik

KINO CRVENOG KRIŽA
Ulica Sergija broj 34.

Današnji raspored

Ruka pravednosti
Drama u 3 čina.

Kako ti meni, tako ja tebi!
Veseloigra u 2 čina.

Početak: 2.30, 3.55, 5.20, 6.45.

Neprekidne predstave.

Ulaznica: I. prost. 1 K; II. 40 h

Ući se može kod svake slike.

Ravnateljstvo si pridržaje pravo promijeniti raspored.

Rabljeno pokućstvo
kupuje i prodaje tvrdika
Filip Barbičić
Šišanska ulica.

Velik izbor
listovnog papira
u mapama i kutijama
preporuča
Jos. Krmpotić - Pulj.

Oglasujte
u „Hrvatskom Listu“!

ISTARSKA POSUJILNICA U PULJ

reglstrirana zadruga na ograničeno jamčenje
ulica Carrara br. 4, vlastita kuća
„Narodni Dom“.

Podružnica u Pazinu.

Prima uloške na štednju, te ih ukamaćuje sa

4 % kamata

Eskomtira mjenice uz najpovoljnije uvjete i daje zajmove na nepokretnine.

Uredovni satovi: od 9—12 prije pod. i od 4—6 popodne.

GUJ
za
za
tron
očer
daji
Ođ
upr
osob
Zap
Rupp
glesk
veom
i izba
Meni
Bojnk
witza
strane
Lusac
poja
noći
Luden
Mi
ghilom
bio du
uzeti
nekom
minista
varanja
atigao
roljnije
da čuj
B
izasilan
četvrtak
iz jasn
središn
unutraš
kovojs
Novo
punom
ovog ra
u ovaj
Povjere
mirovne
Pe
zastupni
kog kom
među
revolucij
Pe
javlja: E
kongresu
ratifikacij
St
novinarsk
melju vij
predstoji
pozvan n
Aleksandr
tu osnovu
Lo
grada: M
je ponudj
generalno
jevica Zil
sporazuma
centralnoj
pučanstva
ilka kolčin
Pet
trograda d
neće nijed
Promet je
obustavljen
ponovno iz
bile obusta
* Min
na večer o
listovi, min
nistra-preds
jega su sud
jeće započel
u jutro.
* Anta
saznaje, da
Englesku. K
zvolile su
Nleuwe Am
u Nizozemsk
zemsku broda